

О. С. Мельничука. – К., 1977. 14. Стеценко С. Г. / Адміністративне право України Навчальний посібник-К Атіка, 2007 - 624 с.

References

1. Keeling D. Management in Government / D. Keeling (1972), London: Allen & Unwin. 2. Pollitt C. Public Management Reform: A Comparative Analysis / C. Pollitt, G. Bouckaert. - Oxford: University Press, 2004. - 240 p.
3. Wypracowania 24.pl [Electron resource]. - Access mode: [http://wypracowania24.pl/wos/1526/administracja-panstwowa-a-publiczna]. - Administracja państwowa a publiczna administracja – porównanie
4. Administrative law of Ukraine: Textbook / M. Burbyka, A. Solonar, K. Janiszewska - Sumy: publishing and production enterprise "Dream", 2015. - 358 p.
5. Administrative Law of Ukraine [Textbook for law universities and faculties. / Y. Bityak, V. Garashchuk, O. Dyachenko etc.]; edited by Y. Bityak. - 2004. - 401 p.
6. A. Bosak, Public administration as a new management model in the public sector [electronic resource] / O. Bosak // Public Administration: Theory and Practice. - 2010. - Issue 2 - Access: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10bozuds.pdf>

7. O. Vysotsky, O. Vysotska, Y. Sharov Fundamentals of Public Administration. - Part IV - Dnepropetrovsk: NMetAU, 2008. - 52 p.

8. Glossary of UNDP. [Electron resource]. - Access mode: <http://www.unpan.org/Directories/UNPublicAdministrationGlossary/>

9. V. Dahl. Explanatory dictionary of the Great Living Russian: in 4 vol. / V. Dahl. - Moscow: Eng. lang., 1999. - T. 3: PA - 1999. - S. 535.

10. Dictionary of the Ukrainian language: 7 t. / Ed. count. : O. Melnychuk (chairman. Ed. Et al., Way. R. Boldyrev et al., Eds. 6 as V. Kolomiets, V. Sklyarenko). - K: Naukova dumka, 1983 – Ex. 4 - N-P. - 2003. - 656 p. - (Dictionaries of Ukraine).

11. Latin-Ukrainian dictionary for middle school / Yulyian Kobylansky. - Vienna, 1912.

12. New Dictionary of the Ukrainian language: in 4 vol. 42000 words / way. : V. Yaremenko, A. Slipushko. - K: Aconite, 2000. - Vol 3 (O-R). - 927 p.

13. The dictionary of foreign words / ed. Corr. UKSSR O. Melnychuk. - K., 1977. 14. S. Stetsenko / Administrative Law Textbook Ukraine-K Atika, 2007 - 624 pp.

Надійшла до редколегії 14.11.16

Е. Ю. Соболева, асп.

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко

ПРОБЛЕМА ОПРЕДЕЛЕНИЯ ПОНЯТИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ В НАУЧНОЙ ЛИТЕРАТУРЕ

В статье рассмотрен вопрос определения понятия "государственного управления" различными авторами. Автором обозначена проблема отождествления понятия "государственного управления" с понятием "публичного управления". В статье разъяснено соотношение вышеупомянутых понятий и приведена авторская дефиниция, которая сформулирована на основе их разграничения.

Ключевые слова: государственное управление, механизмы государственного управления, публичное управление, местное самоуправление, государственное управление на местах.

K. Sobolieva, PhD student

Taras Shevchenko National University of Kyiv

THE PROBLEM OF DEFINING THE NOTION OF GOVERNMENT ADMINISTRATION IN SCIENTIFIC LITERATURE

In the article the question of the definition of "public administration" by various authors is highlighted. The author researches a problem of defining the concept of "government administration" with "public administration" as synonyms. The article explains the difference of the above-mentioned concepts and puts forward the author's definition, which is formulated on the basis of their differentiation.

Keywords: government administration, mechanisms of government administration, public administration, local self-government, state administration.

УДК: 351.86:659

О. В. Яківчук, асп.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК ФАКТОР СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ ТА СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Визначено деякі особливості державної політики в сфері екологічної безпеки в умовах глобалізації. З'ясовано, що важливим фактором стійкого розвитку держави в умовах глобалізації є інноваційна діяльність, перш за все у виробництві, що пом'якшує шкідливі умови існування сучасної людини. Зазначено, що ефективна екологічна політика держави впливає не тільки на економічні, але й на суспільно-політичні відносини в цілому.

Ключові слова: екологічна політика; екологічна безпека; екологічна політика держави; глобалізація

Постановка проблеми: Дослідження екологічної безпеки як фактору стійкого розвитку держави є новою сферою, що набула актуальності в світі, який глобалізується. Також сьогодні змінюється характер екологічних загроз природного й техногенного характеру, небезпеки й загрози стають все більше взаємопов'язані, а їх дослідження більше зміщується в міждисциплінарну площину, що і зумовлює актуальність пропонованої проблематики. Також за рахунок антропогенної діяльності постійно зростає ризик природних катастроф, що часто являється першопричиною більшості надзвичайних ситуацій природного й техногенного характеру.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед дослідників державної політики в сфері екологічної безпеки слід відмітити праці таких вчених, як П. Харді [19], М. Хилько [20], В. Измалков, [6].

Метою статті є визначення деяких особливостей державної політики екологічної безпеки в контексті суспільної модернізації.

Виклад основного матеріалу. Реалізація екологічної політики потребує ефективного функціонування системи законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, спрямованого на досягнення національних пріоритетів. Основними вимогами до такого законодавства є його відповідність Конституції України, наближення до відповідних директив ЄС, забезпечення впровадження багатосторонніх екологічних угод (конвенцій, протоколів тощо), стороною яких є Україна, соціальна прийнятність, реалістичність, економічна ефективність. Законодавство має сприяти гнучкому застосуванню відповідних економічних інструментів для стимулювання впровадження інноваційних еко-

логічних технологій, розв'язанню екологічних проблем на місцевому рівні.

Сьогодні антропогенне і техногенне навантаження на навколишнє природне середовище в Україні у кілька разів перевищує відповідні показники у розвинутих країнах світу.

Комплекс проблем, пов'язаних із забезпеченням екологічної безпеки, обумовлений необхідністю перетворення природного середовища, що оточує людину. Біологічні і мінеральні ресурси навколишнього середовища є засобом виживання і джерелом розвитку для людини. На всіх історичних етапах взаємодія людської спільноти з природним середовищем носило суперечливий характер, так як розвиток одного з них залежало від розвитку іншого, було його обмежувачем, а значить, і умовою формування єдиного цілісного утворення, званого соціально-екологічної системою. Розгромна замовна стаття в середині ХХ століття парадигма коеволюції природи і суспільства [17] як умова, необхідність для виживання сучасного співтовариства людини, ґрунтувалася на виділенні трьох взаємопов'язаних підсистем, або функціональних блоків, соціально-екологічної системи: "людина / *hominum* - людство / соціум - біосфера / природа". Основоположним принципом взаємозв'язку функціонування складових блоків, системоутворюючим фактором цієї цілісної системи є визначення потреб людини як комплексу умов, необхідних для його біологічного і соціального відтворення. При цьому важко піддається розробці дефініція "потреби людини" є об'єктивним обмежувачем для розвитку функціонального блоку "соціум" - у вигляді демографічного обмеження глобальної чисельності людства, а також для розвитку блоку "біосфера" - у вигляді визначення термодинамічних порогів її матеріально-енергетичного обурення і критеріїв обмеження інтенсивності вилучення біологічних і мінеральних ресурсів. Визначення суми потреб, необхідних для розвитку окремої середньостатистичної людини, є тією умовою, завдяки якій до цих пір відточується умова досягнення світового консенсусу між індустріальними, постіндустріальними державами при розподілі квот на вилучення природних ресурсів планети, оскільки скорочується ресурсний потенціал природи як обмежувач для розвитку блоку "соціум" обумовлює постійне зниження якості його життя і, як наслідок, зростання напруженості відносин у світовому співтоваристві. Поряд зі скороченням природних ресурсів причиною посилення напруженості міждержавних відносин між так званими розвинутими або постіндустріальними країнами, а також причиною підризу життєздатності розвиваються, або доіндустріальних, держав є прискорюються процеси глобалізації. Розпочата, на думку ряду експертів, в 90-х роках ХХ століття, глобалізація є вищою стадією розвитку процесів економічної інтеграції [2, 11, 12]. Вона характеризується формуванням єдиного глобального фінансового і інформаційного простору на основі просування інноваційних комп'ютерних технологій. Можливість наближення комп'ютерних технологій практично до кожної людини дозволила впливати на його споживчі критерії і ціннісні пріоритети, а в кінцевому підсумку - формувати свідомість суспільства. При цьому формування необхідної споживчої думки і попиту в епоху інформаційних технологій стало надприбутковим бізнесом, оскільки рентабельність інформаційного програмування особистості про "надцінності" рекламованого товару, який спонукає до покупки, тобто рекламної діяльності, набагато вище, ніж діяльності про перетворенню природи з метою створення цього товару. У свою чергу, формування необхідної громадської свідомості стало інструментом формування

загального світового порядку на основі розмивання цінностей самоідентифікації особистості і окремих державних утворень. Однак відсутність механізмів зворотного зв'язку між віртуально програмованим співтовариством і "програмними" ідеологами сприяло втраті ними адекватного сприйняття навколишньої дійсності і формування безвідповідального ставлення до наслідків своєї діяльності, в першу чергу у так званій "інформаційної еліти" постіндустріальних країн (США, Великобританія та ін.). Прискорення глобалізації і поява інформаційних технологій змінило старі уявлення про роль природних, фінансових, інтелектуальних і технологічних ресурсів для розвитку суспільства, а також їх співвідношення в країнах, що розвиваються і розвинутих країнах. Формування єдиного ринкового простору як великої термодинамічної системи забезпечило прогресуючий розвиток так званого "інформаційного співтовариства". Концентрація "інформаційних технологій" і "інформаційного співтовариства" в розвинутих країнах сприяла винаходу ними нового механізму освоєння ринкового простору, званого Метатехнологія [3, 11]. Її впровадження не дозволяє розробникам технологічної продукції вступати в конкурентні відносини з її користувачами, тобто з індустріальними і доіндустріальними країнами. Аналогічний приклад: впровадження технологій мережевого комп'ютера дає можливість його розробнику контролювати інформаційний зміст комп'ютера кожного користувача мережі, тобто перебувати поза конкуренцією. Поява метатехнологій руйнує сформовану систему фінансової конкуренції, тому що передові технології як джерела стабільного прибутку, як правило, не продаються. Такий стан сприяє закріпленню технологічного та економічного розриву між країнами, що розвиваються і розвинутими країнами. У цих умовах ключовими ресурсами розвитку "інформаційного співтовариства" стають мобільні фінанси. Їх впливання в нові економіки йдуть на інтелектуальну підготовку персоналу і на розгортання ліцензійних технологій, які допускають можливість лише короточасного тиражування продукції, що випускається. Підсумком такого "взаємозв'язку" є вилучення інтелектуальних і фінансових ресурсів у країни, що розвиваються, які, за умов паритетного взаємозв'язку, могли б піти на будівництво її державних і громадських інститутів, тобто на розвиток. Крім того, розвиток менш рентабельних економічних систем не відповідає екологічним стандартам та є зазвичай застарілою технологією заповненою у розвинутих країн і їх подальше розміщення в країнах що розвиваються ускладнює вирішення проблем, пов'язаних зі зростаючим забрудненням природного середовища. Ця політика розвинутих країн логічно суперечить їх спрямованості на просування більш строгих екологічних стандартів, що розробляються ними для нових технологій, наприклад для бензинового палива та автомобільних двигунів. Метою такої акції в більшій мірі є не стільки стурбованість станом навколишнього середовища, скільки придушення технологічно відстаючих учасників ринку, а також закріплення положення, яке дозволяє розробникам інформаційних технологій перебувати поза ринковою конкуренцією. З цієї ж причини ряд розвинутих країн до сих пір не підписує протокол Кіотської угоди, що накладає на його учасників істотні обмеження щодо викиду промислових забруднювачів у навколишнє середовище. Домінантою отримання стійкого прибутку пояснюється і спонукальна мотивація "інформаційної еліти" розвинутих країн, яка дозволяє їм утримувати існуючий технологічний розрив між розвинутими і країнами, що розвиваються і, відповідно, економічну пріоритетність. Застосовувана політика подвійних стандартів, безвідповідальні

акції по погіршення екологічного стану навколишнього середовища, використання інструменту конкуренції як знаряддя знищення слабких учасників ринку, а також формування глобальних монополій, що виключають управління ними з боку окремих держав, змінює раніше сформовані принципи стабільних ринкових відносин, підсилює їх напруженість, що вносить невизначеність в розвиток цілого ряду держав [11]. Розроблено правові підходи до вирішення проблем, що склалися в сфері національної та, в тому числі, екологічної безпеки. Правова категорія безпеки розуміється як стан захищеності життєво важливих інтересів особистості, держави і суспільства від зовнішніх і внутрішніх загроз. При цьому можливі загрози погіршення екологічної ситуації в нашій країні обумовлені переважним розвитком паливно-енергетичних галузей промисловості, нерозвиненістю законодавчої бази в сфері природоохоронної діяльності, а також використанням території держави як місця для поховання небезпечних хімічних і радіоактивних речовин, які збільшують ймовірність виникнення техногенних катастроф. Пріоритетними напрямками діяльності держави в екологічній сфері є раціональне використання природних ресурсів, запобігання радіаційного та хімічного забруднення навколишнього середовища, екологічне виховання та освіту.

Засади національної політики держави в сфері екологічної безпеки ґрунтуються на дотриманні пріоритетності життя і здоров'я своїх громадян, суверенітет держави над своїми природними ресурсами, запобігання ймовірних загроз від виникнення природних і техногенних надзвичайних ситуацій, невідвортної відповідальності за завдану шкоду природі і суспільству; на організації системи державного моніторингу за станом природного середовища, здоров'я та соціального благополуччя громадян; на забезпеченні достовірної інформованості громадян про ймовірні загрози і інших положеннях. В даний час концепція екологічної освіти і кадрової підготовки фахівців, здатних вирішувати практичні завдання в сфері екологічної діяльності, заснована на впровадженні послідовно застосовуваних етапів освітнього процесу. Етапні підходи екологічної освіти при підготовці фахівців включають отримання ними знань, необхідних для розуміння причин, що призводять до виникнення проблемних екологічних ситуацій, для аналізу стратегічних і тактичних підходів, застосовуваних при вирішенні довгострокової і близькотермінової екологічних проблем, в першу чергу, на основі теорії управління екологічними ризиками, а також отримання знань, необхідних для вирішення завдань, що виникають при ліквідації наслідків розвитку екологічних проблем і надзвичайних ситуацій. При цьому для розуміння причин, що призводять до виникнення локальних і глобальних екологічних проблем, необхідні уявлення про межі екологічної толерантності організму людини, біологічних видів, окремих утворень, що корелюють з толерантністю уявлень про техногенні обмеження, що накладаються на окремі види перетворювальної діяльності людини. Принципи рішення довгострокових екологічних проблем засновані на організації системи глобального моніторингу за станом навколишнього середовища, техногенної діяльності світової спільноти, його здоров'ям і соціально-економічним благополуччям, а також на оцінці даних, одержуваних за допомогою систем геоінформаційного аналізу, моделювання можливих соціально-екологічних проблем, способів їх вирішення, розробці довгострокових прогнозів стійкого розвитку природи і суспільства. Принципи рішення близькотермінової екологічних проблем - на оцінці прогнозів регіональної перетворювальної діяльності людини, надійно-

сті функціонування локальних технологічних систем, виникнення ймовірних загроз, ризиків заподіяння шкоди людині і природному середовищу, а також на розробці способів профілактичного захисту до виникнення прогнозованих несприятливих подій і, відповідно, після їх виникнення, тобто на стадії ліквідації наслідків розвитку надзвичайних ситуацій.

Третій етап підготовки фахівців в сфері екологічної діяльності передбачає отримання ними спеціальних знань з технологічних, організаційних та правових аспектів вирішення екологічних проблем, що виникають в ході практичного природокористування або заняття природоохоронною діяльністю [4, 5]. При цьому технологічні способи вирішення екологічних проблем орієнтовані на отриманні інженерних знань, необхідних для оцінки екологічної надійності функціонування існуючих технологій, що застосовуються в паливно-енергетичному, транспортному, будівельному, гірничодобувному, переробному та інших секторах промисловості.

Організаційні підходи вирішення екологічних проблем спираються на вивчення принципів організації і управління, економіки природокористування та природоохоронної діяльності. Правові аспекти вирішення екологічних проблем засновані на отриманні знань, необхідних для визначення об'єктів природоохоронної діяльності, прав громадян і юридичних осіб в ході їх взаємодії з природним середовищем, а також знань, необхідних для визначення правових категорій в сфері екологічної діяльності та правових відносин в процесі забезпечення екологічної безпеки при здійсненні промислово-господарських, оборонних і інших видів діяльності суб'єктами природокористування. Одним з важливих напрямків екологічної безпеки є методологічна розробка прогностичних підходів до обґрунтування теорії управління факторами екологічного ризику [1, 6].

При цьому під ризиком розуміють ймовірність або частоту виникнення несприятливої події за певний період часу, наслідки якого можуть надавати несприятливий вплив на сталий розвиток природи, суспільства або людини. Розроблені підходи до управління ризиками ґрунтуються на ідентифікації потенційних ризиків; кількісної та якісної оцінки їх небезпеки для окремих осіб, груп населення і навколишнього середовища, а також на управлінні ними шляхом прийняття рішень і здійсненні практичних заходів, спрямованих на мінімізацію їх впливу. Управління факторами екологічного ризику, тобто фактично управління навколишнім середовищем як системою надзвичайно високої складності відповідно до закону неповноти інформації завжди пов'язане з недостатністю знань для апріорного судження про наслідки перетворювальної діяльності людини. Існуючі види критеріїв екологічного ризику поділяють: - на прийнятні ризики, рівень збитку від яких виправданий з позиції екологічного, економічного та соціального підходу;

- на гранично допустимі ризики, які розуміють як величину максимально прийнятного ризику, незалежно від соціально-економічних інтересів окремих олігархічних груп населення; - на нехтування ризиків, які розуміють як мінімальну величину прийнятного ризику, яку можна порівняти з амплітудою природно-фонових коливань що відповідає 1% від гранично допустимого ризику.

Крім того, виділяють індивідуальні ризики, які розуміють як частоту несприятливої події і можливих збитків для окремої людини. Вони використовуються для порівняльної оцінки ризику окремих груп населення, що проживають на різній віддаленості від небезпечних

об'єктів природного та техногенного походження. Індивідуальні ризики від систематичного впливу пов'язані з довготривалим надходженням однорідних забруднювачів у навколишньому середовищі, які при безперервному впливі становлять потенційну небезпеку для стану здоров'я людини.

Індивідуальні ризики спільної дії пов'язані з впливом на організм людини чинників різного походження (фізичних, хімічних, біологічних), які при одночасному впливі можуть збільшувати показники смертності або стану здоров'я. Соціальні ризики розуміють як негативні події, що підвищують ймовірність виникнення збитків для певної групи людей. Отже, управління ризиками - це прийняття рішень, заснованих на дотриманні балансу між оцінкою ступеня соціальної значущості несприятливої події для природи або групи людей і економічними можливостями його мінімізації в умовах конкретного співтовариства. Так, індивідуальний ризик загибелі при пожежах в нашій країні становить $1,3 \cdot 10^{-4}$, тобто 1,3 летального випадку на 10 000 чол. / рік, в той час як соціально прийнятним рівнем такого ризику вважається величина рівна $3 \cdot 10^{-6}$ чол. / рік. Однак її досягнення потребує щорічного фінансового вкладення на рівні 900 млн. доларів, що є неприйнятним для економіки нашої країни. Експертні оцінки, проведені фахівцями з аналізу практичного досвіду в цій сфері діяльності, показали, що гранично допустимі рівні індивідуального ризику в Україні повинні перебувати в інтервалі значень від 10^{-5} до 10^{-4} на рік. При цьому для новозведених будівель його значення повинні складати 10^{-5} , а для діючих будівель - 10^{-4} на рік [1].

Наприкінці ХХ ст. людство втрачало внаслідок аварій та катастроф 5-10 % сукупного валового продукту, тоді як його щорічний приріст становив лише 2-3%. Хоча в сучасному глобалізованому світі екологічна безпека є проблемою транснаціональною, та не може вирішуватись зусиллями лише однієї держави, подолання екологічних загроз є обов'язковою складовою економічної політики держави та основним завданням екологічної безпеки окремо взятої держави. Для здійснення екологічної політики на державному рівні необхідно усвідомлювати економічну спроможність розв'язання екологічних проблем у контексті певних екологічних загроз і фінансової спроможності. Основним показником, який використовується в міжнародній статистиці, є співвідношення активності держави в царині екологічної політики з певними значеннями розміру ВВП на душу населення на рік. Так, Японія розпочала активне впровадження екологічної політики після досягнення ВВП на душу населення на рівні 1600 дол. США, а Тайвань – 5500 дол. США. Але основою для визначення спроможності до реалізації тієї чи іншої моделі екологічної політики є національний інтерес у сфері екологічної безпеки. Національний екологічний інтерес є фундаментальною цінністю суспільства, яка спирається на поєднання інтересів регіону, міста, об'єкта з інтересами держави та глобальної спільноти, дотримання міжнародних угод у цій сфері. Національний екологічний інтерес забезпечується державними інституціями й державною політикою у сфері екологічної безпеки [6, с. 105-106].

Питання екологічної безпеки є важливою ознакою суверенної держави, нагальною потребою суспільства та кожної людини, особливо для суспільства перехідного типу, де кризи та конфлікти зустрічаються так часто, що здається ніби країна не виходить з них. За таких умов керівництво держави мусить постійно приділяти підвищену увагу виробленню виваженої політики національної безпеки. На сьогодні, мабуть, немає більш

вживаних слів, ніж "безпека". І це зрозуміло, оскільки поняття "безпека" охоплює практично усі сфери життєдіяльності суспільства.

Список використаних джерел

1. Воробьев, Ю. Л. Нормирование рисков техногенных чрезвычайных ситуаций / Ю. Л. Воробьев, Н. П. Колпаков, Ю. Н. Шебеко // Проблемы анализа риска. 2004. Т. 1, № 2. С. 116—124. 2. Гураев, В. А. Глобальные вызовы человечеству / В. А. Гураев. М. : Логос, 2002. 197 с. 3. Делягин, М. Б. Общая теория глобализации / М. Б. Делягин. М. : Инфра-М, 2003. 768 с. 4. Духно, Н. А. Экологическое право в России / Н. А. Духно, Г. В. Чубуков. М. : Экзамен, 2006. 446 с. 5. Жаворонкова, Н. Г. Эколого-правовые проблемы обеспечения безопасности при чрезвычайных ситуациях природного и техногенного характера / Н. Г. Жаворонкова. М. : Экзамен, 2007. 168 с. 6. Измалков В. И. Техногенная и экологическая безопасность и управление риском / В. И. Измалков, А. В. Измалков. СПб. : НИЦ ЭБ РАН, 1998. 482 с. 7. Косенко Д. В. Институционализация сферы политической открытости в процессе демократических трансформаций / Д.В. Косенко // Гуманитарні студії. Зб. наук. праць. – К.: ВПЦ "Київський університет", 2015. – Вип. 26. – С. 142-148. 8. Косенко Д. В. Концепція раціональності як платформа для суспільно-політичних інновацій / Д.В. Косенко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія. Політологія. 2014. Вип. 3 (117). – С. 33-35. 9. Косенко Д. В. Рационализация политической власти демократических обществ в теории коммуникативного действия Юргена Хабермаса / Д.В. Косенко // Вестник Российского университета дружбы народов: Серия политология – М.: ИПК РУДН, 2013. Вып. 4. – С. 98-106. 10. Косенко Д.В. Рационализация политической власти как платформа для общественных инноваций в постнациональном государстве / Д.В. Косенко // Молодой ученый. Ежемесячный научный журнал. – Казань: ООО "Издательский дом Молодой ученый", 2014. №12 (71). – С. 336-339. 11. Кочетов, Э. Т. Геоэкономика. Освоение мирового экономического пространства / Э. Т. Кочетов. М. : БЕК, 2002. 480 с. 12. Линдси, Б. Глобализация: повторение пройденного. Неопределенное будущее глобального капитализма : пер. с англ. / Б. Линдси. М. : Альпина бизнес букс, 2006. 416 с. 13. Мала енциклопедія міжнародної безпеки / [за заг. Ред. Ю.Л. Бошицького, О.В. Потехіна]. – К.: Вид-во Європейського університету, 2012. – 368 с. 14. Реймерс, Н. Ф. Надежды на выживание: Концептуальная экология / Н. Ф. Реймерс. М. : Наука, 1987. 187 с. 15. Харди П. Нужен прорыв в экологическом сотрудничестве // Международная жизнь. – 1990. – С. 118-125. 16. Хилько М.И. Экологизация политики / М.И. Хилько // Монография. – К.: ВАДЕКС, 2014. – 244с. 17. Холотунцев, Ю. Л. Экология и экологическая безопасность / Ю. Л. Холотунцев. М. : Изд. центр "Академия", 2002. 480 с. 18. Шумпетер И. Теория экономического развития: исследования предпринимательской прибыли, капитала, кредита и цикла конъюнктуры. – М.: Прогресс, 1982. – 455 с. 19. Экологическое образование в России: теоретические аспекты / под ред. А. Н. Захалебного. М. : Тобол, 1997. 160 с.

References

1. Vorobev, Y. L. Normirovanie riskov tehnogennykh chrezvychaynykh situatsiy / Y. L. Vorobev, N. P. Kolpakov, Yu. N. Shebeko // Problemy analiza riska. 2004. T. 1, # 2. S. 116—124. 2. Guraev, V. A. Globalnyye vyzovy chelovechestvu / V. A. Guraev. M. : Logos, 2002. 197 s. 3. Delyagin, M. B. Obschaya teoriya globalizatsii / M. B. Delyagin. M. : Infra-M, 2003. 768 s. 4. Duhno, N. A. Ekologicheskoe pravo v Rossii / N. A. Duhno, G. V. Chubukov. M. : Ekzamen, 2006. 446 s. 5. Zhavoronkova, N. G. Ekologo-pravovyye problemy obespecheniya bezopasnosti pri chrezvychaynykh situatsiyah prirodnogo i tehnogennogo haraktera / N. G. Zhavoronkova. M. : Ekzamen, 2007. 168 s. 6. Izmailkov V. I. Tehnogenneya i ekologicheskaya bezopasnost i upravlenie riskom / V. I. Izmailkov, A. V. Izmailkov. SPb. : NITS EB RAN, 1998. 482 s. 7. Kosenko D. V. Institutsionalizatsiya sfery politichnoyi vldkritosti v protsesse demokratchnykh transformatsiy / D.V. Kosenko // Gumanitarni studiyi. Zb. nauk. prats. – K.: VPTs "KiYivskiy universitet", 2015. – Vip. 26. – S. 142-148. 8. Kosenko D. V. Kontseptsiyaratsionalnosti yak platforma dlya suspilno-politichnihinnovatsiy / D.V. Kosenko // Visnik KiYivskogo natsionalnogouniversitetuimeni Tarasa Shevchenka. Filosofiya. Politologiya, 2014. Vip. 3 (117). – S. 33-35. 9. Kosenko D. V. Ratsionalizatsiya politicheskoy vlasti demokratcheskikh obschestv v teorii komunikativnogo deystviya Yurgaena Habermasa / D.V. Kosenko // Vestnik Rossiyskogo universiteta druzhby narodov: Seriya politologiya – M.: IPK RUDN, 2013. Vyip. 4. – S. 98-106. 10. Kosenko D.V. Ratsionalizatsiya politicheskoy vlasti kak platforma dlya obschestvennykh innovatsiy v postnatsionalnom gosudarstve / D.V. Kosenko // Molodoy ucheniy. Ezheмесячный научный журнал. – Kazan: ООО "Izdatelskiy dom Molodoy ucheniy", 2014. #12 (71). – S. 336-339. 11. Kochetov, E. T. Geoekonomika. Osvoenie mirovogo ekonomicheskogo prostranstva / E. T. Kochetov. M. : BEK, 2002. 480 s. 12. Lindsy, B. Globalizatsiya: povtorenie proydennogo. Neopredelennoe budushee globalnogo kapitalizma : per. s angl. / B. Lindsy. M. : Alpina biznes buks, 2006. 416 s. 13. Mala entsiklopediyamizhnarodnoyi bezpeki / [za zag. Red.. Yu.L. Boshitskogo, O.V. PotEhina]. – K.: Vid-vo Evropeyskogo universitetu, 2012. – 368 s. 14. Reymer, N. F. Nadezhdy na vyizhivanie: Kontseptualnaya ekologiya / N. F. Reymer. M. : Nauka, 1987. 187 s. 15. Hardi P. Nuzhen proryv v ekologicheskome sotrudnichestve // Mezhdunarodnaya zhizn. – 1990. – S. 118-125. 16. Hilko M.I. Ekologizatsiyapolitiki / M.I. Hilko // Monografiya. – K.:

VADEKS, 2014. – 244s. 17. Holotuntsev, Yu. L. Ekologiya i ekologicheskaya bezopasnost / Yu. L. Holotuntsev. M. : Izd. tsentr "Akademiy", 2002. 480 s. 18. Shumpeter I. Teoriya ekonomicheskogo razvitiya: issledovaniya predprinimatelskoy pribyili, kapitala, kredita i tsikla

kon'yunkturyi. – M.: Progress, 1982. – 455 s. 19. Ekologicheskoe obrazovanie v Rossii: teoreticheskie aspekty / pod red. A. N. Zahalebnogo. M. : Tobol, 1997. 160 s.

Надійшла до редколегії 22.11.16

А. В. Якибчук, асп.

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев

ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ГОСУДАРСТВА И ОБЩЕСТВА В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Определены некоторые особенности государственной политики в сфере экологической безопасности в условиях глобализации. Выяснено, что важным фактором устойчивого развития государства в условиях глобализации является инновационная деятельность, прежде всего в производстве, что смягчает вредные условия существования современного человека. Отмечено, что эффективная экологическая политика государства влияет не только на экономические, но и на общественно-политические отношения в целом.

Ключевые слова: экологическая политика; экологическая безопасность; экологическая политика государства; глобализация.

O. Yakibchuk, PhD student

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

ENVIRONMENTAL SAFETY AS A FACTOR OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE STATE AND SOCIETY IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

Determined some features of the state policy in the sphere of ecological security in the context of globalization. It was found that an important factor for sustainable development of the state under globalization is innovative activity, primarily in the manufacture that mitigates harmful conditions for the existence of modern man. It is noted that an effective environmental policy affects not only on economic, but also on social and political relations as a whole.

Keywords: ecological Politics; ecological security; ecological policy of the state; globalization.